

Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais

Presentación

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais ten unha ampla traxectoria dentro da nosa universidade. A principios dos 70 xa se impartían ensinanzas de Ciencias Económicas no antigo Colexio Universitario de Vigo, que en 1980 pasaría a integrarse na Universidade de Santiago de Compostela. En 1990 segrégase no Campus de Vigo, o que suporá o nacemento da Universidade de Vigo.

No curso 1991/92 iníciase a docencia das licenciaturas de Ciencias Económicas e de Ciencias Empresariais no edificio actual, rexistrándose dos procesos de reforma dos seus plans de estudos nos anos 1995 e 2002. A raíz da promulgación do RD 1393/2007 sobre ordenación das ensinanzas universitariasponse en marcha o proceso de adaptación ao Espazo Europeo de Educación Superior, de tal xeito que, para o curso académico 2009/10, comezarán a impartirse as titulacións de Grao en Administración e Dirección de Empresas e en Economía ás que se refiren estas guías.

Perséguese con elo ofertar unhas titulacións máis adaptadas ao contexto actual, cunha adaptación das metodoloxías docentes orientadas cara a aprendizaxe do alumnado e o desenvolvemento das súas capacidades.

Localización

A Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais de Vigo está no Campus de Lagoas/Marcosende, aproximadamente a 15 km. de la ciudad.

En caso de precisar información é posible contactar a través das seguintes vías:

Correo - Facultade de Ciencias Económicas e Empresariais, Campus de Lagoas-Marcosende, s/n, 36310 VIGO

Teléfono - 986812400 (Centralita/Conserxería)

986 812403 (Secretaría de Alumnado)

986 812402 (Secretaría do Decanato)

Fax- 986812401

Correo electrónico - secfcee@uvigo.es (Secretaría de Alumnado)

sdfcee@uvigo.es (Secretaría do Decanato)

Web - <http://fcee.uvigo.es/>

Infraestructuras y Servicios

A Facultade conta cunha importante dotación de infraestructuras destinadas a dar soporte ás actividades de investigación,

docencia e extensión universitaria. Resumidamente, hai 15 aulas de docencia, 13 aulas-seminario, 6 aulas de informática e un aula informática de libre acceso. Adicionalmente dispón dun salón de actos cun aforo aproximado dunhas 550 persoas , un salón de graos para 60-80 personas, biblioteca con 400 postos de lectura e cafetería-comedor.

A continuación desglósase a información sobre servicios importantes para o alumnado:

SERVICIOS OFERTADOS AOS ESTUDANTADO

- AULA INFORMÁTICA DE LIBRE ACCESO:

Ordenadores a disposición dos alumnos con aplicaciónes de uso corrente, acceso a Internet e posibilidade de impresión de documentos

- REDE INALÁMBRICA:

Acceso WIFI a Internet en toda a Facultade.

- REPROGRAFÍA:

Fotocopias, encuadernacións, transparencias, impresión de documentos, material de estudio, etc...

Horario regular : Mañá de 9 a 14 h. - Tarde de 15:45 a 18:00 h.

- CAFETERÍA E COMEDOR:

Servicio de cafetería completo, almorzos e comidas con menús do día.

Horario SS.Cafetería: De 8:45 a 21 h.

Horario SS.Comedor: De 13 a 15:30 h.

- SERVICIOS ADMINISTRATIVOS:

Servicios de xestión do alumnado (matriculas, traslados, solicitudes de validacións, emisión de títulos, etc...), asuntos económicos e secretaría do Decanato.

Horario atención ó público: De 9 a 14 h.

- BIBLIOTECA:

Servicio de asesoramento e empréstito bibliográfico, salas de estudio e lectura e consulta bases de datos.

Para o servico de empréstito requírese carnet de biblioteca.

Dotacións: 414 postos de lectura e estudio.

2 postos consulta bases de datos.

29.000 volumes aprox. (libros, informes, etc.)

560 títulos de publicacións periódicas:

330 revistas e 230 estatísticas.

Horario : De 8:45 a 20:45 h.

Equipo decanal

Decano: Jorge Falagán Mota

Secretario: Pedro Lorenzo Alonso

Vicedecana de Coordinación e Calidade: Ana Esther Castro Fernández

Vicedecano de Organización Académica: Javier Roca Pardiñas

Vicedecana de Relacións Internacionais: María Gómez Rúa

Grao en Economía

Materias

Curso 3

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V03G100V01501	Econometría I	1c	6
V03G100V01502	Economía pública	1c	9
V03G100V01503	Macroeconomía I	1c	9
V03G100V01504	Política económica	1c	6
V03G100V01601	Econometría II	2c	6
V03G100V01602	Economía dos servizos públicos	2c	6
V03G100V01603	Economía industrial	2c	6
V03G100V01604	Macroeconomía II	2c	6
V03G100V01605	Políticas económicas comparadas	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Econometría I**

Materia	Econometría I			
Código	V03G100V01501			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Álvarez García, María Begoña Fernandez-Jardón Fernandez, Carlos Maria			
Profesorado	Álvarez García, María Begoña Fernandez-Jardón Fernandez, Carlos Maria Miles Touya, Daniel Gustavo			
Correo-e	cjardon@uvigo.es alvarez@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A Econometría é unha ferramenta que permitirá que os alumnos adquiren os coñecementos necesarios para cuantificar as relacións causais entre variables económicas a partir da evidencia empírica.			

Competencias

Código				
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico			
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos			
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo			
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas			
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica			

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Comprensión das técnicas econométricas básicas desde un punto de vista teórico e aplicado.	CE1	
Manexo de las técnicas e ferramentas básicas para la cuantificación de las relaciones entre variables relevantes del mundo económico e empresarial.	CE1 CE10	
Capacidade de abordar de maneira eficaz problemas del ámbito económico utilizando el instrumental econométrico adecuado.	CE1 CE10	CT1 CT7
Habilidade para argumentar e obter conclusións de forma rigorosa a partir de la evidencia empírica.		CT5 CT7

Contidos

Tema		
TEMA 1: Modelización econométrica.	Definición e obxectivos do modelo econométrico. Deseño e construción do modelo econométrico.	
TEMA 2: Modelo de Regresión Lineal Clásico	Especificación do modelo. Hipóteses básicas do modelo. Estimación e interpretación dos coeficientes estimados. Propiedades dos estimadores. Bondade de axuste. Contrastes de hipóteses. Predición. Outras cuestións relacionadas co Modelo de Regresión Lineal Clásico (variables ficticias, multicolinealidad e outros problemas de especificación,...).	
TEMA 3: Incumprimento das hipóteses clásicas.	Análise, consecuencias, diagnosis e posibles solucións do incumprimento das hipóteses clásicas (heterocedasticidade, autocorrelacion, regresores estocásticos,...).	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	5	0	5
Resolución de problemas de forma autónoma	8	20	28
Prácticas con apoio das TIC	15	30	45
Lección maxistral	20	30	50
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesor para asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Permite ao alumnado implementar de forma efectiva os coñecementos teóricos adquiridos a partir das sesións maxistras a través da realización de actividades tales como exercicios e problemas. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia no manexo dos coñecementos adquiridos así como ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Prácticas con apoio das TIC	Nestas sesións de laboratorio informático aplicaranse os coñecementos adquiridos nas clases teóricas e prácticas para realizar supostos prácticos coa axuda dun paquete informático econométrico. Os alumnos traballarán de forma autónoma, individualmente ou en grupo, baixo a supervisión do profesor.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, complementada co uso de medios audiovisuais, así como a introdución dalgúns preguntas dirixidas ao estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas de forma autónoma	Os alumnos traballarán de forma autónoma baixo a supervisión do profesor
Prácticas con apoio das TIC	Os alumnos traballarán individualmente ou en grupo sempre baixo o asesoramento do profesor
Probas	Descrición
Exame de preguntas obxectivas	Exame escrito. As cuestións requirirán interpretación de saídas de programas de computador ademais de temas teóricos.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Resolución de problemas de forma autónoma	Conxuntos de problema e probas.	30	CE1 CE10	CT5
Prácticas con apoio das TIC	Exercicios con datos mundiais reais. O curso utilizará o paquete econométrico GRET.L.	30	CE1 CE10	CT1 CT5 CT7
Exame de preguntas obxectivas	As cuestións requirirán interpretación de saídas de programas de computador, ademais de temas teóricos.	40	CE1 CE10	CT1 CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado ten dereito a dúas sesións de exame:

- Convocatoria ordinaria, no semestre de ensino.
- Convocatoria extraordinaria, en xuño / xullo.

En ambas convocatorias, pode escoller entre dous tipos de procedementos de avaliación:

1. Avaliación continua: traballo durante o curso (60%) e exame (40%). Pódese requirir unha nota mínima de 3 (sobre 10) no exame para aprobar o curso. Un rendemento de alto nivel no traballo do curso pode permitir que os estudantes alcancen o máximo grao sen facer o exame.
2. Exame final: o 100% da nota total obtense a través dun exame final.

A avaliación na "Convocatoria fin de carreira" realizarase mediante un exame final (100%).

O calendario dos exames finais está en <http://fccee.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Wooldridge, JM, **Introduction to econometrics: A modern approach**, 5th, Cengage Learning, 2013

Stock, JH and Watson, MW, **Introduction to econometrics**, 3th, Pearson, 2015

Fernández-Jardón, C. M, Verdugo, V. Cal, I., **Econometría Estática Aplicada.**, 1, Torculo, 1997

Novalés, A., **Econometría.**, 5, McGraw-Hill., 2010

Greene, W.H. ., **Análisis Econométrico**, Prentice-Hall, 1998

Verdugo, M.V., Cal, I., **Guía De Introducción A La Econometría Utilizando Gretl**, Eumed, 2014

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Econometría II/V03G100V01601

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística I/V03G100V01205

Estatística II/V03G100V01403

Plan de Continxencias

Descrición

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

- As ensinanzas regulares (clases, sesións prácticas e titorías) impartiranse en liña, nas datas e horas programadas, utilizando a plataforma Campus Remoto.

- Os cambios no horario de conferencias e sesións prácticas comunicaranse con antelación.

- Por horario de oficina, os estudantes poden usar correo electrónico ou poden solicitar citas persoais a través da oficina virtual do profesor:

Oficina virtual: 442

<https://campusremotouvigo.gal/access/public/meeting/697136798>

Contrasinal do estudante: 442Carlosjardon

- As diapositivas e outros materiais estarán dispoñibles na nosa páxina de cursos de Moovi.

- O software de curso econométrico (GRET) é gratuíto. Os estudantes poden descargalo en: <http://gretl.sourceforge.net/>

=== ADAPTACIÓN DAS PROBAS ===

- A avaliación continua mediante exercicios, cuestionarios e exames parciais realizarase empregando as ferramentas en liña de Moovi.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía pública**

Materia	Economía pública			
Código	V03G100V01502			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS 9	Carácter OB	Curso 3	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Alonso Villar, María Olga del Río Otero, Coral			
Profesorado	Alonso Villar, María Olga del Río Otero, Coral			
Correo-e	crio@uvigo.es ovillar@uvigo.es			
Web	http://alonso-villar.webs.uvigo.es			
Descrición xeral	Organización e dimensión do sector público. Xustificación da intervención pública. Ingresos e gastos públicos. Efectos da intervención sobre a eficiencia e a equidade. Imposición óptima			

Competencias

Código	
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
Resolución de exercicios nos que se formaliza o comportamento económico matematicamente.	CE1
Utilizar axeitadamente a terminoloxía propia da Economía Pública	CE2
Distinguir o papel dos distintos axentes económicos, prestando especial atención ao sector público.	CE3
Identificar os principais problemas dos mercados que xustifican a intervención pública así como as diferentes solucións posibles.	
Resolución e entrega das tarefas asignadas.	CT1
Argumentar axeitadamente as respostas ás preguntas propostas	CT5
Identificación dos distintos problemas que aborda a Economía pública así como as vantajas e inconvenientes que presentan as diferentes vías de solución existentes	CT7

Contidos

Tema	
Organización e dimensión do sector público	Axentes do sector público O peso do sector público Comparacións internacionais
Xustificación da intervención pública	Eficiencia e equidade 1º e 2º Teoremas do Benestar Tipos de fallos de mercado
Bens públicos e externalidades	Bens Públicos Provisión eficiente dos bens públicos puros Prezos Lindahl Mecanismos de revelación das preferencias A natureza das externalidades Externalidades entre produtores Interdependencia de utilidade Solucións para resolver as externalidades
Outros fallos de mercado	Imperfeccións na competencia Políticas de intervención Información imperfecta e incompletitude de mercados

Intervención pública por motivos de equidade	Xustiza económica e redistribución Funcións de benestar social Equidade
Elección colectiva	Teorema de imposibilidade de Arrow Votación maioritaria Conta de Borda
Eficiencia no sector público	Exceso de gravame Análise Custo-Beneficio
Incidencia distributiva da imposición	Traslación dos impostos Xustiza fiscal e progresividade
Imposición óptima	Principios tributarios Regras de imposición
Ingresos públicos	Impostos Taxas Prezos públicos Contribucións especiais

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	41.5	150	191.5
Seminario	7.5	0	7.5
Resolución de problemas	21.5	0	21.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	1.5	0	1.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Presentación	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Lección maxistral e debates sobre cuestións específicas
Seminario	Atención individualizada para resolver dúbidas específicas
Resolución de problemas	Resolución de exercicios, debates, conferencias e/ou traballo con materiais audiovisuais.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Aclararanse dúbidas que o alumnado teña sobre a materia en grupos pequenos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Farase un exame parcial, que non elimina materia, a mediados do cuadrimestre.	20	CE1 CT1 CE2 CT5 CE3 CT7 CE5
Resolución de problemas e/ou exercicios	Farase un exame final, que cubre todos os temas da materia, na data oficial.	70	CE1 CT1 CE2 CT5 CE3 CT7 CE5
Presentación	Lecturas, análise de datos, resolución de exercicios e/ou presentacións	10	CE1 CT1 CE2 CT5 CE3 CT7 CE5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado terá dúas opcións para superar a materia:

1. Renunciar á avaliación continua e solicitar a avaliación mediante un exame final, que suporá o 100% da nota, e que se celebrará na data oficial segundo se recolle na páxina web da facultade (<http://fccee.uvigo.es>). Para renunciar á avaliación continua é necesario enviar un correo electrónico ás docentes da materia antes do 15 de outubro de 2021. Por suposto, a asistencia a clase segue a ser altamente recomendable aínda que non se escolla a avaliación continua.

2. Acollese á avaliación continua, que consta de tres partes:

a. Actividades realizadas na aula vinculadas con lecturas, análise de datos, resolución de exercicios e/ou presentacións (10%).

b. Un exame parcial, non eliminatorio, a mediados do cuadrimestre (20%).

c. Un exame final, que inclúe todos os temas da materia, a celebrar na data oficial segundo se recolle na páxina web da facultade, <http://fccee.uvigo.es> (70%).

Se a/o estudante non se presenta ao exame parcial (b), deixará de ser avaliada/o en réxime de avaliación continua e pasará a ser avaliada/o exclusivamente mediante o exame final. Tamén sairá da avaliación continua se a nota do exame parcial (b) non supera o 35% da súa puntuación máxima.

De forma extraordinaria, aqueles/as estudantes que habendo obtido máis dun 35% da puntuación máxima no exame parcial queiran renunciar á avaliación continua, poderán solicitalo enviando un correo electrónico ás docentes antes do 15 de novembro de 2021.

Na convocatoria Fin de Carrera, a avaliación realizarase, exclusivamente, cun exame final (que constituirá o 100% da nota).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Albi, González-Páramo, Urbanos, and Zubiri, **Economía Pública I**, Ariel, 2017

Albi, González-Páramo, Urbanos, and Zubiri, **Economía Pública II**, Ariel, 2017

Rosen and Gayer, **Public Finance**, MacGrawHill, 2014

Stiglitz and Rosengard, **La Economía del Sector Público**, Antoni Bosch, 2016

Stiglitz and Rosengard, **Economics of the Public Sector**, Norton, 2015

Bibliografía Complementaria

Gradín and Del Río, **Desigualdad, pobreza y polarización en la distribución de la renta en Galicia**, 2001

Rosen, **Hacienda Pública**, MacGrawHill, 2011

Boadway and Wildasin, **Economía del Sector Público**, Instituto de Estudios Fiscales., 1986

Bustos Gisbert, **Lecciones de Hacienda Pública II**, Colex, 1999

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Economía dos servizos públicos/V03G100V01602

Benestar, equidade e xénero/V03G100V01901

Tributación/V03G100V01907

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102

Economía: Principios de economía II/V03G100V01203

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Matemáticas II/V03G100V01303

Microeconomía I/V03G100V01304

Microeconomía II/V03G100V01404

Plan de Continencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

O material da materia elaborado pola docente a disposición do alumnado en MOODLE e/ou Campus Remoto.

* Metodoloxías docentes que se modifican

Ante a imposibilidade de que as clases se desenvolvan presencialmente, a docencia se impartirá telemáticamente vía Campus Remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Titorías telemáticas no despacho virtual da docente (Campus Remoto). Será necesario concertar, con anterioridade, a titoría mediante un correo electrónico.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As probas/actividades de avaliación continua, así como o exame final, realizaranse presencialmente na UVigo.

Se resultase imposible realizar presencialmente algunha proba/actividade de avaliación, esta realizarase telemáticamente a través de Campus Remoto ou MOODLE.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Macroeconomía I				
Materia	Macroeconomía I			
Código	V03G100V01503			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Montero Muñoz, María			
Profesorado	Ferrero Martínez, María Dolores Montero Muñoz, María			
Correo-e	mmontero@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo principal da materia Macroeconomía I é mostrar os alumnos cómo plantexar de xeito riguroso á vez que sinxelo as principais cuestións macroeconómicas. As discusións vanse centrar en torno a modelos concretos que intentan describir o comportamento da economía tanto no curto como no longo prazo, onde se discuten os efectos que as distintas medidas de política económica teñen sobre as distintas variabeis macroeconómicas. Un aspecto crucial a destacar é o papel que os distintos supostos de partida desempeñan nas conclusións de cada un dos modelos analizados. O programa de macroeconomía I parte dos contidos previamente analizados en Principios de Economía I y II, para a continuación introducir sucesivamente unha serie de liñas de ampliación dos modelos alí contemplados.			

Competencias	
Código	
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Aplicar as ferramentas básicas da análise económica, de modo que para abordar preguntas económicas sexan capaces de construír modelos económicos simples, que mediante unha representación simplificada da realidade permitan tratar axeitamente o problema.	CE2 CE5 CE6	CT4 CT5
Buscar, identificar e interpretar fontes de información económica relevante e o seu contido.	CE9	
Analizar os efectos das políticas macroeconómicas, de modo que ante a aplicación dun novo instrumento de política económica sexan capaces de formarse unha opinión fundamentada sobre a súa eficacia na consecución dos obxetivos para os cales se tiña plantexado.	CE11	
Contemplar o modelo no seu conxunto dende unha perspectiva de equilibrio xeral. Isto implica coñecer a relevancia dos supostos que presiden o modelo, saber manexalo en distintas simulacións e aplicacións e ser capaz de realizar unha valoración crítica do mesmo determinando o seu alcance analítico e as súas limitacións.	CE6 CE10	CT5 CT7
Conectar os modelos económicos ca realidade para deste xeito poder empregalo para interpretar e explicar os fenómenos reais.	CE3	CT5
Realizar traballos empíricos nos que, empregando as ferramentas presentadas o longo do curso, demostre a súa capacidade para analizar, sintetizar e finalmente elaborar un informe.	CE8 CE10	CT2 CT5

Contidos	
Tema	
Tema 1. Introducción.	Introdución a análise macroeconómica.
Tema 2.- O mercado de bens.	O modelo Renda-Gasto. Supostos do modelo, ecuacións de comportamento e condición de equilibrio. Mecanismo de axuste. O multiplicador fiscal.

Tema 3. Os mercados financeiros.	Supostos sobre os mercados financeiros, ecuacións de comportamento e condición de equilibrio. Mecanismos de axuste. O multiplicador monetario.
Tema 4. O modelo IS-LM.	A curva IS: o equilibrio no mercado de bens. A curva LM: o equilibrio no mercado de diñeiro. Obtención da curva de Demanda Agregada. Análise conxunta dos mercados de bens e financeiros. Perturbacións reais e monetarias.
Tema 5. O mercado de traballo.	Supostos do modelo. Ecuacións do mercado de traballo: Función de produción, Ecuación de salarios e Ecuación de prezos. A taxa natural de paro.
Tema 6. O Modelo de Oferta e Demanda agregada.	Obtención da curva de Oferta agregada. Equilibrio a curto e medio prazo. Análise de perturbacións reais e monetarias: mecanismo de axuste.
Tema 7. A taxa natural de paro e a curva de Phillips.	Obtención da curva de Phillips. Expectativas de inflación.
Tema 8. Inflación, actividade económica e crecemento monetario.	Curva de Phillips, Lei de Okun e Demanda Agregada.
Tema 9. Temas de macroeconomía	Débeda Pública. Inflación.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	42	70	112
Resolución de problemas	27	45	72
Resolución de problemas e/ou exercicios	3	15	18
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	20	23

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	As clases teóricas consistirán na exposición dos principais contidos dos distintos temas, desenvolvéndose con detalle aqueles aspectos de maior complexidade. Para un axeitado seguimento e comprensión das clases é moi recomendable que o alumnado lea con atención o material e bibliografía recomendado.
Resolución de problemas	As clases prácticas se utilizarán para discutir con maior profundidade os temas estudados nas leccións maxistras, para aprender a relacionar os coñecementos adquiridos cos problemas económicos da actualidade e para realizar actividades prácticas como a resolución de exercicios. Os boletíns de exercicios serán resoltos en clase coa participación dos estudantes, chamados aleatoriamente para presentar a solución a distintas preguntas. O traballo persoal do alumnado facilitará consolidar os coñecementos e adquirir soltura na resolución dos problemas plantexados.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	O alumnado poderá facer uso das titorías individuais programadas para preguntar as súas dúbidas sobre os temas expostos na aula.
Resolución de problemas	O alumnado poderá facer uso das titorías individuais programadas para aclarar as dúbidas que lle poidan xurdir durante o seu traballo autónomo para a resolución dos boletíns de problemas.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas nas que o alumnado debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios.	40	CE2 CE5 CE6 CE8 CE9 CE10 CE11 CT2 CT4 CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas que inclúen preguntas abertas nas que os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta argumentada.	60	CE2 CE3 CE5 CE6 CE9 CE10 CE11 CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

SISTEMA DE AVALIACION

Convocatoria Ordinaria

O alumnado poderá optar entre un sistema de avaliación continua ou un sistema de avaliación global única.

Modalidade de Avaliación Continua

A avaliación da materia constará de dúas partes:

- Primeiro Exame. A metade de cuatrimestre levarase a cabo un exame sobre os contidos dos Tems 1 a 4. Para superar esta proba é necesario obter 5 puntos sobre 10. Noutro caso, o alumnado deberá examinarse de toda a materia no exame global da convocatoria ordinaria. O resultado desta proba pesará un 40% na nota final.
- Segundo Exame. Esta proba realizarase na data oficial fixada no calendario de exames. O resultado desta proba pesará un 60% na nota final.

Modalidade de Avaliación Global única: Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación. Este exame terá contido tanto teórico como práctico, e terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames que se pode consultar na web da Facultade (fccee.uvigo.es)

Convocatoria Extraordinaria:

Nesta convocatoria, o alumnado poderá optar por realizar o exame global único, co 100% da nota, ou ben continuar no sistema de avaliación continua. O exame terá contido tanto teórico como práctico, e terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames que se pode consultar na web da Facultade (fccee.uvigo.es)

Convocatoria Fin de Carrera:

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación. O exame terá lugar na data oficial establecida no calendario de exames que se pode consultar na web da Facultade (fccee.uvigo.es).

DATAS OFICIAIS DAS PROBAS DE AVALIACION EXAME:

Consultar en <http://fccee.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

BLANCHARD, O., **Macroeconomía**, 7ª Edición, Pearson, 2017

BELZUNEGUI, B., CABRERIZO, J., PADILLA, R. E I. VALERO, **Macroeconomía. Problemas y ejercicios resueltos**, 3ª Edición, Pearson, 2013

MANKIW, G., **Macroeconomía**, 10ª Edición, Antoni Bosch, 2020

Bibliografía Complementaria

Acemoglu, D., Laibson, D., List, J., **Macroeconomics**, 2ª Edición, Pearson, 2018

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Macroeconomía II/V03G100V01604

Macroeconomía avanzada/V03G100V01912

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102

Economía: Principios de economía II/V03G100V01203

Microeconomía I/V03G100V01304

Microeconomía II/V03G100V01404

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una

---

planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

- Clase maxistral. Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
- Resolución de problemas. Formulación, análise, resolución e debate de problemas ou exercicios relacionados cos temas impartidos.

* Metodoloxías docentes que se modifican

- Docencia presencial. Trátase de adaptar os materiais empregados a un contexto de docencia virtual. O alumnado recibe clases na aula virtual sobre os principais contidos de cada tema.
- Resolución de problemas. Emprego das aulas virtuais para a resolución de exercicios e problemas propostos. Posteriormente o alumnado debe resolver de forma autónoma os exercicios relativos a cada tema e entregalos na plataforma docente.
- Se porá a disposición do alumnado unha serie de test de autoavaliación para o seguimento da aprendizaxe. Na modalidade non presencial a actividade docente impartirase mediante Campus Remoto, co uso da plataforma de teledocencia e/ou Moodle como reforzo e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

- Atención en aula virtual previa solicitude por parte do alumnado.
- Resolución de dúbidas por correo electrónico.

Estas sesións de titorización poderán realizarse por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, foros de Moodle, ...) baixo a modalidade de concertación previa

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non se prevé a eliminación de contidos.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Non se precisa bibliografía adicional.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Non se prevé modificar o peso das probas.

* Probas pendentes que se manteñen

Non se prevé modificar o peso das probas.

* Probas que se modifican

As probas previstas para realizar de forma presenciais pasarían a ser online.

* Novas probas

No caso de suspensión das clases presenciais, procederíase a realización de probas online, tanto de formato tipo test como de desenvolvemento.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Política económica

Materia	Política económica			
Código	V03G100V01504			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS 6	Carácter OB	Curso 3	Cuadrimestre 1c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Arias Moreira, José Carlos			
Profesorado	Arias Moreira, José Carlos			
Correo-e	xcarias@uvigo.es			
Web	http://xosecarlosarias.blogspot.com			
Descrición xeral	Asignatura de introducción á Política económica. Atención preferente á presentación do proceso de formación de políticas e presentación dos obxectivos xenerales de estas.			

Competencias

Código	
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
O alumno mostra que comprende a natureza e efectos das decisións de política económica, así como as súas relacións coa economía privada e os seus límites	CE5	
O alumno é capaz de ler e extraer conclusións sobre todo tipo de informes relativos aos efectos da política económica, sendo capaz tamén de argumentar sobre as razóns para elixir unha determinada política.	CE9 CE10	CT2 CT5 CT6 CT7

Contidos

Tema	
1.Introducción	Introducción á política económica. Os problemas fundamentais da política económica.
2.A formación da política económica: institucións básicas	O proceso xeneral de formación de políticas. Política económica e institucións
3. A formación da política económica: procesos internos	Parlamentos e gobernos. Papel da burocracia. Grupos de interés.
4. A formación da política económica en economías abertas	Política económica e mercados. Interrelacións e dependencias. Efectos da crisis.
5. Os obxectivos da política económica (1):	Panorama xeneral. A estabilidade de prezos
6. Os obxectivos da política económica (2):	Pleno emprego e balanza de pagos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas de laboratorio	15	30	45
Seminario	2	4	6
Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	1	3
Traballo	3	3	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado (laboratorios, aulas informáticas, etc).
Seminario	Entrevistas que o alumno mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	Atención personalizada aos estudantes nas súas prácticas
Seminario	Atención persoalizada aos estudantes no proceso de aprendizaxe

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Prácticas de laboratorio	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen comentarios de texto e resposta a preguntas con diferentes alternativas de resposta.	20	CT6	CT7
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa e, ademais, con respostas a preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	50	CE5	CE9
Traballo	O estudante presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral ou escrita.	30	CE9	CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Estes criterios de avaliación manteranse para todas as convocatorias do curso académico.

As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da Facultade.

Para aprobar a signatura é imprescindible ter APROBADO no examen.

Cada alumno poderá optar entre EVALUACIÓN CONTÍNUA ou EXAMEN GLOBAL: Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun exame final que suporá o 100% da cualificación

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

X. C. Arias, **La formación de la política económica**, Cívitas, 1996

X.C. Arias y A. Costas, **La torre de la arrogancia. Políticas y mercados después de la tormenta**, Ariel, 2012 (2ª edic.)

Bibliografía Complementaria

J. R. Cuadrado (ed.), **Política económica. Elaboración, objetivos e instrumentos**, McGraw Hill, 2011

A. Bénassy-Quere et al., **Economic Policy. Theory and Practice**, Oxford University Press, 2010

Recomendacións

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

* Metodoloxías docentes que se modifican

As clases presenciais substituiránse por clases virtuais usando o campus remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As titorías realizaranse usando o espazo virtual e o correo electrónico.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Sen modificación.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Sen modificación.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

Se non é posible facelo de xeito presencial, realizaranse as probas usando a plataforma docente. A ponderación das probas non cambia.

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Econometría II				
Materia	Econometría II			
Código	V03G100V01601			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán Inglés			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Miles Touya, Daniel Gustavo			
Profesorado	Miles Touya, Daniel Gustavo			
Correo-e	dmiles@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	O obxectivo de este curso e introducir aos alumnos na análise avanzada de datos.			

Competencias	
Código	
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE10	Capacidade de formular modelos simples de relación das variables económicas, baseados na utilización de instrumentos técnicos
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT6	Ler e comunicarse en inglés no ámbito profesional
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Formular preguntas económicas a resolver mediante modelos econométricos identificando os datos necesarios para poder contestar ditas preguntas e os problemas que xorden na modelización.	CE1 CE8 CE10 CE12	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7

Contidos
Tema
Todo o curso se apoiará en Python
1.- Introducción
2.-Repaso de conceptos básicos e modelo de regresión
4.-Variables instrumentais
3.- Introducción á teoría asintótica
5.- Estimadores extremos: Máxima Verosimilitud e GMM
6.-Modelos de variable dependente discreta
7.-Modelos de selección muestral

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	72.5	95
Prácticas con apoio das TIC	27.5	27.5	55
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición

Lección maxistral Exposición por parte do pofesor e traballo do alumno

Prácticas con apoio das TIC Exposición por parte do pofesor e traballo do alumno

TIC

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas con apoio das TIC	Se resolveran dúbidas de exercicios previamente resoltos polos alumnos

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Lección maxistral	-Exames non anunciados de avaliación continua (20%) -Exercicios a resolver polo alumno (10%) -Exame Final (30%)	60	CE1 CE8 CE10 CE12	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7
Prácticas con apoio das TIC	-Exercicios a resolver polo alumno (10%) -Desenvolvemento de habilidades básicas en programación e resolución de problemas mediante programación (10%) -Exame Final (20%)	40	CE1 CE8 CE10 CE12	CT1 CT2 CT4 CT5 CT6 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

As datas de exames deberán ser consultadas na páxina web da facultade: <http://fccee.uvigo.es/>

Os alumnos terán dereito a unha avaliación non continua onde o exame final corresponderíase co 100% da nota. Este exame non será igual que o dos alumnos de avaliación continúa, senón con maior contido.

Exame fin de carreira: 100% da nota.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

GREENE, W.H, **Econometric Analysis**, 8th Edition,

WOOLDRIDGE, J.M, **Introductory econometrics**, 7th Edition,

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Estatística: Estatística I/V03G100V01205

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Estatística II/V03G100V01403

Matemáticas II/V03G100V01303

Microeconomía I/V03G100V01304

Econometría I/V03G100V01501

Outros comentarios

1.- Cursar Econometría II coas materias anteriores aprobadas.

2.- Repasar o material destes cursos antes de cursar Econometría II.

Plan de Continxencias

Descrición

Clases Online: Mediante campus virtual

O esquema/metodoloxía/avaliación será o mesmo que na docencia presencial.

1.- As clases impartiranse utilizando unha pizarra electrónica no campus remoto.

2.- As prácticas realizaranse en Jupyter de Python, do mesmo xeito que en sistema presencial.

2.1.- Realizarase unha introdución á práctica sobre o tema en cuestión

2.2.- Deixarase que o alumno traballe sobre as prácticas durante a semana.

2.3.- Consultaranse dúbidas no despacho virtual.

3.- As tutorías se realizarán no despacho virtual co mesmo esquema que o presencial.

4.- A avaliación continua realizarase da mesma maneira pero de forma online.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía dos servizos públicos**

Materia	Economía dos servizos públicos			
Código	V03G100V01602			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Labandeira Villot, Francisco Javier			
Profesorado	Labandeira Villot, Francisco Javier			
Correo-e	xavier@uvigo.es			
Web	http://www.labandeira.eu			
Descrición xeral	Nesta materia ofrécese unha descrición e análise económica dos principais programas de gasto público existentes nun estado de benestar como o español: sanidade, educación, vivenda e prestacións sociais. Para facelo, empréganse as ferramentas vistas na materia "Economía Pública" co obxectivo de afondar nos fallos de mercado que xustifican a actuación do sector público, os tipos de intervención existentes e os efectos e problemáticas asociadas á mesma.			

Competencias

Código	
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Identificar situacións nas que a intervención pública esté xustificada por razóns de eficiencia e/o equidade.	CE3 CE5	CT1 CT5
Identificar as ventaxas e inconvintes das distintas políticas públicas a partires da análise económica das distintas ferramentas de intervención dispoñibles.	CE9 CE11	CT1 CT5 CT7

Contidos

Tema	
Os estados de benestar e os servizos públicos	O sector servizos e os servizos públicos Teorías explicativas do gasto público A importancia do gasto público en España Análise económica do gasto público Incidencia distributiva do gasto público
Sanidade	Comparativas internacionais de datos Avaliación económica dos servizos sanitarios Razóns e formas de intervención pública O papel dos seguros médicos A reforma dos sistemas sanitarios
Educación	Comparativas internacionais de datos Teorías sobre o papel da educación Razóns e formas de intervención pública O sistema educativo en España
Vivenda	Comparativas internacionais de datos A vivenda, un ben especial Razóns e formas de intervención pública A situación en España
Protección e promoción social	Modelos de protección social Sistemas públicos de pensións Prestacións por desemprego Programas de loita contra a pobreza

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	22.5	40	62.5
Seminario	25	20	45
Resolución de problemas e/ou exercicios	2.5	40	42.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Clases teóricas nas que se presentan os contidos principais
Seminario	Complemento de clases teóricas, para profundización de contidos. Manexo de materiais académicos, divulgativos e de medios de comunicación. Debate e discusión dos temas. Pautas para elaboración de traballos e resúmenes relacionados coa materia e a súa presentación.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Seminario	Tutorías individualizadas sobre contidos teóricos e prácticos, particularmente na elaboración dos ensaios prácticos.

Avaliación				
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas	
Seminario	Elaboración e defensa pública dun ensaio relacionado coa materia. Como requisito para a súa presentación débese asistir a 2/3 das clases prácticas. Tamén se valorará a participación na discusión e debates das prácticas.	30	CE3 CE9	CT1 CT5 CT7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Unha proba escrita liberatoria a mediados do curso e resto da materia na data oficial de exame da convocatoria ordinaria. Un exame global na convocatoria extraordinaria.	70	CE3 CE5 CE9 CE11	CT1 CT5 CT7

Outros comentarios sobre a Avaliación

Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar (a decidir durante as catro primeiras semanas) a ser avaliado cun exame global da materia tanto na convocatoria ordinaria e extraordinaria, que suporá o 100% da cualificación.

Na convocatoria de fin de carreira, o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas oficiais de exames están suxeitas a actualizacións, polo que se recomenda consultar a páxina web da Facultade para acceder á información correcta en cada momento: <http://fcee.uvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Emilio Albi, José Manuel González-Páramo e Ignacio Zubiri, **Economía Pública I**, 2017,

Joseph E. Stiglitz e Jay K. Rosengard, **La Economía del Sector Público**, 2016,

Bibliografía Complementaria

Emilio Albi e Jorge Onrubia, **Economía de la gestión pública. Cuestiones fundamentales**, 2015,

Harvey S. Rosen e Ted Gayer, **Public Finance**, 2014,

Pablo Hernández de Cos, **El Sistema de Pensiones en España: Actualización tras la Pandemia**, 2021, Banco de España,

Miguel A. López García, **Vivienda y Política Pública: Objetivos e Instrumentos**, 2019, FEDEA,

OCDE, **Education at a Glance**, 2020, OCDE,

OCDE, **Health at a Glance**, 2020, OCDE,

J. Oliva Moreno, B. González López-Valcárcel, M. Trapero Bertran, A.Hidalgo Vega, J. del Llano Señar, **Economía de la Salud**, 2018, Pirámide,

Santiago Lago e Jorge Martínez, **El Gasto Público Español en Perspectiva Comparada**, 2016, Papeles de Economía Española, 147,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía pública/V03G100V01502

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

En xeral tentarán manterse todas as metodoloxías docentes que podan ser xestionadas co uso do campus remoto.

* Metodoloxías docentes que se modifican

De forma excepcional, poderán realizarse modificacións metodolóxicas cando o campus remoto non permita xestionar as aproximacións metodolóxicas recollidas nesta guía. Isto será de especial aplicación na parte práctica.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

Manteráanse as tutorías e serán xestionadas a través do campus remoto

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non se realizarán modificacións de contidos

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

De ser necesario proporcionarase materiais adicionais no seu momento.

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Manteranse as puntuacións obtidas nas probas realizadas.

* Probas pendentes

Si non é posible facer exames presenciais, os exames realizaranse utilizando a plataforma docente e/ou o campus remoto.

A ponderación das diversas probas non cambiará.

DATOS IDENTIFICATIVOS**Economía industrial**

Materia	Economía industrial			
Código	V03G100V01603			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Castro Rodríguez, Fidel			
Profesorado	Castro Rodríguez, Fidel			
Correo-e	fcastro@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	A Economía Industrial ocúpase de analizar o funcionamento dos mercados non competitivos, estudando as políticas das empresas perante as súas rivais e os consumidores. As súas interrogantes básicas son: existe poder de mercado, cáles son as consecuencias da existencia de poder de mercado, e qué pode e debe facer o Estado cando existe poder de mercado. Nesta materia presentaránse dun xeito formal as aportacións que se teñen producido nos últimos anos en resposta a estas cuestións.			

Competencias

Código				
CB1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
CB2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
CB3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
CB4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
CB5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
CG2	Competencias ligadas á procura e organización de documentación e á presentación do seu traballo de maneira adecuada á audiencia			
CG3	Exercitar habilidades de aprendizaxe autónoma que abran campos para a innovación			
CG6	Capacidade de xerar reflexións propias sobre problemas de natureza económica e os seus efectos sociais e éticos			
CG7	Fomentar o espírito investigador, desenvolvendo a capacidade para analizar problemas novos cos instrumentos adquiridos			
CE1	Comprender as ferramentas matemáticas básicas, necesarias para a formalización do comportamento económico			
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas			
CE4	Capacidade para situar a economía na súa evolución histórica			
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos			
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica			
CT1	Respecto aos valores éticos e cívicos. Compromiso ético co traballo			
CT2	Capacidade de traballar en equipo			
CT3	Espírito emprendedor e capacidade de liderado, incluíndo empatía co resto de persoas			
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos			
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas			

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias			
Habilidade para utilizar a teoría de xogos como instrumento para analizar a toma de decisións dos axentes económicos en contextos de interacción estratéxica.	CB1 CB2 CB5	CE1	CT1	
Capacidade para abordar a análise de mercados nos que as empresas teñen poder de mercado, identificando os factores que favorecen a súa existencia e a súa persistencia no tempo.	CB1 CB2 CB3 CB5	CG2 CG3 CG6 CG7	CE2 CE5	CT1 CT3

Habilidade para propoñer e resolver modelos teóricos complexos, así como interpretar os resultados e propoñer recomendacións de política económica, especialmente en política de competencia.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG2 CG3 CG6 CG7	CE2 CE4 CE5	CT3 CT4
Capacidade para formular preguntas interesantes en economía industrial, e formalizar e seleccionar os instrumentos de análise necesarios para respondelas.	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5	CG3 CG6 CG7	CE4 CE5 CE6	CT2 CT3 CT4 CT5

Contidos

Tema

1. Poder de mercado
2. Teoría de xogos: conceptos básicos.
3. Modelos estáticos de oligopolio.
4. Modelos dinámicos de oligopolio: colusión
5. Diferenciación de produto.
6. Barreiras de entrada.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas	15	30	45
Lección maxistral	30	40	70
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	6	7
Exame de preguntas obxectivas	2	12	14
Exame de preguntas obxectivas	2	12	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Resolución de problemas	As clases prácticas consistirán na resolución de follas de exercicios referidas a cada un dos temas, as cales serán repartidas con antelación.
Lección maxistral	Exporase de maneira resumida os principais contidos dos distintos temas. Para un adecuado seguimento e comprensión destas clases é necesario que os alumnos preparen con antelación os distintos temas utilizando os manuais da bibliografía.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Apoio para que o estudante poda resolver as dúbidas sobre os contidos de teoría.
Resolución de problemas	Apoio para que o estudante poda resolver de forma individual e autónoma os exercicios entregados.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	Control tipo test sobre contidos teóricos e prácticos.	20	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG6 CG7 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Proba parcial dos contidos teóricos e prácticos dos temas 1 a 3.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG6 CG7 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CT5
Exame de preguntas obxectivas	Proba parcial dos contidos teóricos e prácticos dos temas 4 a 6.	40	CB1 CB2 CB3 CB4 CB5 CG2 CG3 CG6 CG7 CE1 CE2 CE4 CE5 CE6 CT5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Cada estudante poderá optar entre avaliación continua ou exame global da materia.

Avaliación continua

Neste caso a cualificación obterase do seguinte xeito:

- o **20%** cun **control** dos primeiros temas.
- o **40%** coa realización dunha **proba parcial** dos contidos teóricos e prácticos dos temas 1 a 3.
- o **40%** coa realización dunha **proba parcial** dos contidos teóricos e prácticos dos temas 4 a 6.

Para aprobar a materia a cualificación final terá que ser igual ou maior a 5 puntos (sobre 10), sendo ademais imprescindible obter en cada unha das dúas probas parciais unha puntuación igual ou superior a 4 puntos (sobre 10). Se non se acada esa puntuación nalguna das dúas probas parciais, poderase recuperar no exame que se celebrará na data oficial recollida na páxina web da Facultade (<http://fccee.uvigo.es>). Se tampouco se acada esa puntuación no exame (ou non se presenta ao exame), a nota final máxima da materia será de 4 puntos.

Para o alumnado que teña que recuperar as dúas probas parciais é imprescindible que en cada unha das dúas partes obteñan unha puntuación igual ou superior a 3,5 puntos (sobre 10). Se non se cumpre a condición anterior (ou non se presenta ao exame), a nota máxima da materia será de 4 puntos.

Exame global

O exame celebrárase na data oficial recollida na páxina web da Facultade e suporá o 100% da nota. O exame constará de dúas partes (a primeira corresponderá aos temas 1 a 3 e a segunda aos temas 4 a 6), cada unha das cales suporá o 50% da cualificación final. Para aprobar a materia é necesario que a media das cualificacións das dúas partes sexa igual ou superior a 5 puntos (sobre 10), sendo ademais imprescindible que en cada unha das partes se obteña unha puntuación igual ou superior a 3,5 puntos (sobre 10). Se non se cumpre a condición anterior, a nota máxima da materia será de 4 puntos.

Exame de fin de carreira

O exame de fin de carreira suporá o 100% da nota.

As datas dos exames poden ser consultadas na páxina web da Facultade: <http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bel, G., M. Callejón, M.T. Costa y A. Segarra, **Economía Industrial**, Civitas, 2001

Cabral, L., **Economía Industrial**, McGraw-Hill, 1997

Tirole, J., **La Teoría de la Organización Industrial**, Ariel, 1990

Bibliografía Complementaria

Church, J. y R. Ware, **Industrial Organization: A Strategic Approach**, Irwin-McGraw-Hill, 1999

Fernández de Castro, J. y N. Duch, **Economía Industrial**, McGraw-Hill, 2003

Pepall, L., D.J. Richards y G. Norman, **Industrial Organization. Contemporary Theory & Practice**, 5ª ed., Thomson, 2014

Waldman, D.E. y E.J. Jensen, **Industrial Organization. Theory and Practice**, 3ª edición, Pearson, 2007

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Fundamentos económicos da defensa da competencia/V03G100V01918

Teoría de xogos/V03G100V01916

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102

Matemáticas: Matemáticas I/V03G100V01104

Matemáticas II/V03G100V01303

Microeconomía I/V03G100V01304

Microeconomía II/V03G100V01404

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes

As clases presenciais serán substituídas por clases virtuais a través de Campus Remoto.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

As titorías serán realizadas a través do despacho virtual (previa cita) e por correo electrónico.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

Non se modificarán os contidos agás se produza unha interrupción do curso.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

Non será necesaria bibliografía adicional

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Manteranse os pesos das probas realizadas.

* Probas pendentes que se manteñen

Manteranse todas as probas pendentes, cos mesmos pesos.

* Probas que se modifican

Non se modificará ningunha proba

* Novas probas

Non se realizarán probas novas

* Información adicional

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Macroeconomía II				
Materia	Macroeconomía II			
Código	V03G100V01604			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Fundamentos da análise económica e historia e institucións económicas			
Coordinador/a	Alonso Carrera, Jaime			
Profesorado	Alonso Carrera, Jaime			
Correo-e	jalonso@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/jalonso			
Descrición xeral	O obxectivo principal da materia Macroeconomía II é mostrar os alumnos cómo plantexar de xeito riguroso, á vez que sinxelo, as principais cuestións macroeconómicas. As discusións vanse centrar en torno a modelos concretos que intentan describir o comportamento da economía no longo prazo, onde se discuten os efectos que as distintas medidas de política económica teñen sobre as distintas variabeis macroeconómicas. Un aspecto crucial a destacar é o papel que os distintos supostos de partida desempeñan nas conclusións de cada un dos modelos analizados. O programa de macroeconomía II parte dos contidos previamente analizados en Macroeconomía I, para a continuación introducir sucesivamente unha serie de liñas de ampliación dos modelos alí contemplados. En concreto na materia de Macroeconomía II abordaranse as problemáticas económicas relacionadas con el crecimiento económico.			

Competencias	
Código	
CE2	Comprender a linguaxe económica básica e o modo de pensar dos economistas
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE6	Adquirir coñecementos de Análise económica
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT5	Habilidades para argumentar de forma coherente e intelixible, tanto orais como escritas

Resultados de aprendizaxe		
Resultados de aprendizaxe	Competencias	
Conectar os modelos económicos coa realidade para deste xeito poder emplealo para interpretar e explicar os fenómenos reais.	CE5 CE8	CT5
Realizar traballos empíricos nos que, empregando as ferramentas presentadas ao longo do curso, demostre a súa capacidade para analizar, sintetizar e finalmente elaborar un informe.	CE8	CT2 CT5
Interpretar os supostos e fundamentos de modelos macroeconómicos para o estudo de cuestións de longo prazo, sendo capaz de analizalos gráficamente e de resolver matematicamente problemas relacionados.	CE2 CE5 CE6	
Ser capaz de redactar informes nos que, a partir dos resultados dun exercicio cuantitativo, fundaméntense recomendacións simples de política económica	CE2 CE8	CT5
O alumno familiarizarse na procura de información económica a través de bases de datos de economía así como no manexo de follas de cálculo e linguaxes de programación sinxelos que lles permita organizar a información obtida nas devanditas bases de datos e sacar conclusións.	CE8	

Contidos	
Tema	
INTRODUCCION	1. A análise macroeconómica de longo prazo
	2. Os feitos empíricos do crecemento económico
TEORÍA DO CRECEMENTO ECONÓMICO EXÓXENO	3. Poboación e crecemento económico. A teoría de Malthus.
	4. Acumulación de capital e crecemento económico: O modelo de Solow.
	5. Recursos naturais e crecemento económico ¿Existen límites ó crecemento sostido?

TEORÍAS DO CRECEMENTO ECONÓMICO
ENDÓXENO

6. O modelo AK de crecemento económico.
7. Capital humano e crecemento económico.
8. Crecemento económico baseado na I+D.

TEORÍA UNIFICADA DO CRECEMENTO
ECONÓMICO

9. Teoría unificada do crecemento económico.
"De Malthus a Solow"

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas de forma autónoma	12	18	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	6	12
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	16	18

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. Nestas aulas expóranse, de xeito resumido, os principais contidos dos distintos temas, desenvolvéndose con maior detalle os puntos de maior complexidade. Para un maior aproveitamento das aulas é necesario que os alumnos preparen con antelación e de xeito individual os temas segundo a bibliografía recomendada.
Resolución de problemas de forma autónoma	Metodoloxía que permite ó alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistras. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións. O alumnado resolverá as follas de exercicios de xeito individual o en grupo que deberá entregalos nos prazos establecidos para cada boletín de problemas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas de forma autónoma	Metodoloxía que permite ó alumnado aprender de forma efectiva a través da realización de actividades de carácter práctico tales como exercicios e supostos mediante o uso do aprendido nas leccións maxistras. Os obxectivos desta técnica son: alcanzar unha maior competencia dos contidos aprendidos na teoría e ilustrar as súas potenciais aplicacións.
Lección maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunhas preguntas dirixidas ó estudante, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Despois da entrega da lista de exercicios, se fará unha clase de resolución de eses exercicios para destacar os puntos máis importantes e aclarar as dúbidas xurdidas no traballo autónomo do alumno. Coa entrega de cada lista de exercicios se fará unha proba para avaliar o coñecemento adquirido.
Exame de preguntas de desenvolvemento	No exame final se fará unha proba que faga unha avaliación conxunta do aproveitamento do curso.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno debe solucionar una serie de problemas plantexados polo profesor. O alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu nas sesións maxistras e na resolución de exercicios.	10	CE2 CE5 CE6
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse dous exames parciais sobre os contido da materia.	90	CE2 CE5 CE6

Outros comentarios sobre a Avaliación

SISTEMA DE AVALIACIÓN

Seguindo a normativa vixente o alumno podera optar entre dous sistemas de avaliación: avaliación continua ou avaliación

global única.

Avaliación continua: Nesta modalidade a nota final da materia será a suma de varias probas de avaliación realizadas o longo do curso:

- **Probas intermedias.** O 10% da nota obterase da entrega de boletíns de exercicios así como pequenas probas que periódicamente se farán nas clases prácticas. A nota correspondente acadada durante o cuatrimestre nestas probas **gardaranse para as convocatorias extraordinarias do presente curso académico.**
- **Exames parciais.** Realizaranse ao longo do curso 2 probas parciais, cunha ponderación do 45% cada unha. A última destas probas terá lugar o mesmo día que o exame final, que pode ser consultado na páxina web de la Facultad <http://fccee.uvigo.es>.

Avaliación global única: Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudiantado poderá optar a ser avaliado cun único exame final que suporá o 100% da cualificación. Este exame terá contido tanto teórico como práctico, e realizarase nas datas oficiais establecidas no calendario de exames, que pode ser consultado na páxina web da Facultade <http://fccee.uvigo.es>. A elección deste método de avaliación debe ser comunicado antes da data na que se fixe o primeiro dos exames parciais.

Nas **convocatorias extraordinarias** tamén se pode optar polos dos sistemas de avaliación. De seguir o método de avaliación continua, manterase a nota das probas intermedias do presente curso.

Na **convocatoria de fin de carreira** o sistema de avaliación será o de exame final único, que suporá o 100% da cualificación

---

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Sorensen, Peter Birch e Whitta-Jacobsen, Hans Jorgen, **Introducción a la Macroeconomía**, 2ª, McGraw-Hill, 2010

Bibliografía Complementaria

García Paso, J.I., Valero Perandones, I., Pérez Sánchez, R. y Garcia Greciano, B., **Crecimiento Económico: Modelos Teóricos y Ejercicios Resueltos**, 1ª, Pearson, 2016

Jones, Charles I. e Vollrath, Dietrich, **Introduction to Economic Growth**, 3ª, WW. Norton, 2013

Sala-i-Martin, Xavier, **Apuntes de crecimiento económico**, 2ª, Antoni Bosch, 2000

Weil, David N., **Crecimiento Económico**, 1ª, Pearson, 2006

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Macroeconomía avanzada/V03G100V01912

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Economía: Principios de economía I/V03G100V01102

Economía: Principios de economía II/V03G100V01203

Macroeconomía I/V03G100V01503

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

TODAS

* Metodoloxías docentes que se modifican

NINGUNHA

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

EMAIL, FORO PLATAFORMA DOCENTE, CAMPUS REMOTO

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

NINGUN

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

NINGUNHA

* Outras modificacións

NINGUNHA

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

SE MANTEN O SISTEMA E AS PONDERACIÓNS DA AVALIACIÓN

DATOS IDENTIFICATIVOS**Políticas económicas comparadas**

Materia	Políticas económicas comparadas			
Código	V03G100V01605			
Titulación	Grao en Economía			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua impartición	Castelán			
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Castro Fernández, Ana Esther			
Profesorado	Castro Fernández, Ana Esther			
Correo-e	esther@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Esta materia proporciona aos alumnos unha visión das principais políticas económicas de curto prazo aplicadas nos últimos anos. Estúdanse os principais obxectivos de estabilización conxuntural e as características das ferramentas monetarias fiscais e cambiarias.			

Competencias

Código	
CG4	Autocontrol no sistema de traballo, a respecto de tempo e planificación
CE3	Coñecer o marco institucional da economía
CE5	Comprender as bases de funcionamento da economía, tanto nos ámbitos máis amplos como nos máis próximos
CE8	Habilidades na procura, identificación e interpretación de fontes de información económica relevante e o seu contido
CE9	Identificar e anticipar problemas económicos relevantes nos ámbitos público e privado
CE11	Capacidade de elaborar medidas de política económica para alcanzar uns obxectivos dados
CE12	Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas
CT2	Capacidade de traballar en equipo
CT4	Responsabilidade e capacidade de asumir compromisos
CT7	Fomentar a actitude crítica e autocrítica

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias	
O alumno coñece o marco institucional da economía	CE3	
O alumno entende as bases de funcionamento da economía	CE5	
O alumno sabe buscar e manexar as fontes de información económica relevante e o seu contido	CE8	
O alumno e capaz de elaborar medidas de política económica para acadar uns obxetivos dados	CE11	
Avaliar, utilizando técnicas empíricas, as consecuencias de distintas alternativas de acción e seleccionar as máis idóneas	CE9	CT7
	CE12	
Capacidade de traballar en equipo	CG4	CT2 CT4 CT7
O alumno ten capacidade crítica e autocrítica		CT4 CT7

Contidos

Tema	
Introdución	Políticas de estabilización e obxectivos da política económica
Política monetaria	Institucións. Oferta e demanda de diñeiro. Instrumentos de política monetaria. Mecanismos de transmisión. Experiencias de Política monetaria.
Política económica exterior	Políticas comerciais. Sistemas cambiarios. Procesos de axuste exterior e equilibrio da balanza de pagos.
Política fiscal	Bases teóricas. Políticas de ingreso e gasto. A débeda pública.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	30	60	90
Resolución de problemas	5	5	10
Seminario	5	8	13

Aprendizaxe colaborativa	5	15	20
Flipped Learning	5	10	15
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante
Resolución de problemas	Nas clases prácticas propórase a resolución de problemas por parte do alumnado, con titorización por parte do/a profesor/a. O obxectivo é aplicar os conceptos estudados nas clases teóricas, tanto a supostos hipotéticos como a casos reais.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Aprendizaxe colaborativa	Organización da clase en pequenos grupos onde o alumnado traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e afondar na súa propia aprendizaxe.
Flipped Learning	Algunhas actividades de aprendizaxe realizaranse fora da aula e, coa presenza do/a docente, levaranse a cabo actividades que impliquen o desenvolvemento de procesos cognitivos de maior complexidade.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	As clases prácticas, do mesmo xeito que as titorías en grupo realizadas mediante seminarios, teñen como obxectivo axudar ao alumnado a consolidar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas. Ademais, permiten ao profesorado orientar aos/ás estudantes e resolver as dúbidas que poidan xurdir no proceso de aprendizaxe.
Resolución de problemas	A resolución de problemas, do mesmo xeito que as titorías en grupo realizadas mediante seminarios, teñen como obxectivo axudar ao alumnado a consolidar os coñecementos adquiridos nas clases teóricas. Ademais, permiten ao profesorado orientar aos/ás alumnos/as e resolver as dúbidas que poidan xurdir no proceso de aprendizaxe.
Aprendizaxe colaborativa	O traballo en grupo, coa orientación do profesorado, permítelle ao alumnado ser responsable da súa aprendizaxe e, á vez, a facilitar a aprendizaxe aos seus/súas compañeiros/as. O profesorado supervisa a asignación de tarefas e as discusións teóricas entre os membros do grupo para garantir un bo resultado final.
Flipped Learning	Coa metodoloxía Flipped Learning, o profesorado guía e facilita os procesos de aprendizaxe, retroalimenta o desempeño dos equipos de traballo e ao alumnado individualmente, e xenera espazos para a coavaliación e a autoavaliación.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	Valorarase a participación nas clases, os exercicios, cuestionarios e calquera outro traballo que se propoña nas clases prácticas.	10	CG4 CE3 CE5 CE8 CE9 CE11 CE12 CT2 CT4 CT7
Aprendizaxe colaborativa	Valorarase a participación nas clases, os resultados do traballo en grupo e a implicación co mesmo.	10	CG4 CE3 CE5 CE8 CE9 CE11 CE12 CT2 CT4 CT7
Flipped Learning	Valorarase a participación nas clases e os resultados do traballo realizado.	10	CG4 CE3 CE5 CE8 CE9 CE11 CE12 CT2 CT4 CT7
Exame de preguntas obxectivas	Realizaranse exames de preguntas obxectivas sobre o temario da materia. Esíxese un nivel mínimo de coñecementos para superar a materia.	70	CG4 CE3 CE5 CE8 CE9 CE11

Outros comentarios sobre a Avaliación

O alumnado pode elixir entre seguir un sistema de avaliación continua ou ben presentarse a un único exame final. Neste último caso, terá que demostrar que adquiriu as competencias esixidas na materia, do mesmo modo que se seguira un proceso de avaliación continua. Tanto co proceso de avaliación continua como co exame final poderase obter o 100% da cualificación.

Os/as alumnos/as que renuncien ao sistema de avaliación continua deberán comunicarllo á persoa coordinadora da materia nas primeiras semanas do cuadrimestre (unha vez iniciadas as clases prácticas).

- No proceso de avaliación continua terase en conta o resultado das actividades realizadas nas clases prácticas e o resultado das probas parciais desonvolvidas durante o curso (xeralmente, dúas). As actividades das clases prácticas ponderan un 30% do total da materia. As probas parciais ponderan, entre todas, un 70% do total da materia. Por necesidades de organización docente, a última destas probas parciais poderá realizarse na mesma data que o exame final oficial da materia.
- Para superar a materia polo sistema de avaliación continua esíxese unha cualificación superior a 4 puntos sobre 10 tanto nas probas correspondentes á docencia práctica como nas probas parciais. En calquera caso, para superar a materia, a nota media ponderada das probas realizadas ao longo do curso ha de ser igual ou superior a 5 puntos sobre un total de 10.
- A cualificación obtida nas prácticas, para aquel alumnado que o solicite, manterase até a segunda convocatoria.
- Alternativamente ao sistema de avaliación continua, o estudantado poderá optar a ser avaliado cun único exame final que suporá o 100% da cualificación. O exame dividirase en dúas partes: unha de contidos relativos ás clases teóricas e outra de contidos relativos ás clases prácticas. A parte teórica ponderará o 70% do total; a parte relativa ás prácticas ponderará o 30% do total. Isto tamén será de aplicación na segunda convocatoria. Para superar o exame esíxese unha nota mínima de 4 puntos sobre 10 en cada unha das partes. En calquera caso, para poder superar a materia, a nota media ponderada das distintas partes do exame ha de ser igual ou superior a 5 puntos sobre 10.
- Na convocatoria de Fin de carreira o exame suporá o 100% da cualificación.

As datas de exames deberán ser consultadas na Páxina web da Facultade:<http://fccee.uvigo.es>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Aranda, E. Pérez Moreno, S. y Sánchez Andrés A. (coord.), **Política económica y entorno empresarial**, Pearson, 2017

Cuadrado Roura, J. R. (dir), **Política económica. Elaboración, objetivos e instrumentos**, McGraw Hill, Madrid, 2019

Ochando, C. (coord), **Políticas Económicas coyunturales. Objetivos e instrumentos**, Tirant lo Blanch, 2021

Bibliografía Complementaria

Castro A.E. y Teixeira, J.F., **Luces y sombras de las uniones económicas**, RBA, 2017

BCE, **La política monetaria del BCE**, BCE,

Blanchard, O. et al., **Rethinking Macroeconomic Policy**, IMF,

Fernández Díaz A. et al, **Política monetaria. Fundamentos y estrategias.**, Editorial AC, Madrid, 2011

Krugman, P.R. y Obstfeld, M, **Economía internacional : teoría y política.**, Pearson Educación, Madrid, 2016

Mankiw, N. Gregory, **Macroeconomía**, Antoni Bosch, 2020

Parejo, J.A et al., **Manual de sistema financiero español**, Ariel. Barcelona, 2018

Pierce, D.G. and Shaw, D.M., **Economía monetaria. Teorías, evidencia y políticas**, ICE,

Servicio de Estudios del Banco de España, **La política monetaria y la inflación en España**, Alianza, Madrid, 1997

Banco Central Europeo, <http://www.ecb.europa.eu/home/html/index.en.html>,

Banco de España, <http://www.bde.es>,

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Política económica/V03G100V01504

Outros comentarios

Recoméndase que os/as alumnos/as cursen a materia de Política Económica.

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

=Metodoloxías docentes que se manteñen=

En caso de ter que pasar a un sistema de enseñanza virtual, debido a emerxencia sanitaria ou calquera outro tipo de emerxencia, manterase as mesmas metodoloxías docentes facendo uso das ferramentas virtuais que a UVigo pon a disposición do PDI e o alumnado (aulas e despachos virtuais, plataforma de teledocencia, correo electrónico, etc.)

=Metodoloxías docentes que se modifican=

Do mesmo xeito que nos cursos anteriores, non é necesario modificar ningunha metodoloxía, xa que están concibidas para ser empregadas tanto en caso de presencialidade, como semipresencialidade ou docencia totalmente virtual.

=Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)=

As titorías realizaranse a través dos medios postos a disposición do profesorado e do alumnado, pola UVigo, con sistema de concertación previa.

=Modificacións (se proceden) dos contidos a impartir=

Dado que as clases non presenciais requiren de máis dedicación por parte do alumnado que as clases presenciais, se a docencia fose totalmente virtual reaxustarase o contido dos temas, se fose necesario, para que o alumnado poida alcanzar as competencias que se requiren.

=Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe=

En caso de docencia plenamente virtual facilitarase ao alumnado a bibliografía necesaria para que poida preparar a materia.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As porcentaxes correspondentes aos distintos tipos de probas, mantéñense, con independencia de que a avaliación sexa virtual ou presencial. En caso de ter que pasar a un sistema de docencia e avaliación virtual, os/as alumnos/as serán avaliados a través dos medios que a UVigo pon á nosa disposición (Campus Remoto, plataforma de teledocencia, etc.) Algunha/s proba/s poderían realizarse de forma oral.

=Información adicional=

Se unha vez empezado o cuadrimestre suspéndese a docencia e avaliación semipresencial ou presencial, os/as alumnos/as que optasen por renunciar á avaliación continua terían que realizar, de forma manuscrita (escaneados e subidos a Moovi), todos os exercicios propostos ao longo do curso, así como un cuestionario global e un exame non presencial no que demostraren a comprensión da materia e que traballaron un número de horas semellantes ao dos alumnos que seguiron o sistema de avaliación continua.
